

Prof. Aleksa Cimerman (1933 – 2017), dipl.biol., znanstvena svetnica, se je rodila v Ljubljani, kjer je tudi živela. Skupaj z družino je preživela vojni čas in v tem času obiskovala Osnovno šolo pri Uršulinkah, nato Uršulinsko gimnazijo, ki so jo kasneje preimenovali v III.državno Gimnazijo. Maturirala je leta 1952 ter se vpisala na Prirodoslovno-matematično fakulteto, Oddelek za biologijo, kjer je tudi spoznala svojega bodočega moža, s katerim je zaradi bolezni preživela le majhno število let. Leta 1957 je diplomirala iz botanike in se takoj zaposlila na Kemijskem inštitutu Borisa Kidriča, kjer je leta 1970 prevzela vodenje Oddelka za biotehnologijo in industrijsko mikologijo. Kemijskemu inštitutu in oddelku je ostala zvesta vse do upokojitve leta 1997. Doktorirala (1975) je na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, z disertacijo z naslovom Diferenciacija mikroorganizmov, ki proizvajajo citronovo kislino, pod vodstvom mentorice prof. Vere Johanides, iz Zagreba. Njeno znanstveno delo je bilo mnogo let osredotočeno prav na produkcijo citronske kisline z nitasto glivo *Asperillus niger*. Proučevala je njene morfološke in fiziološke značilnosti ter rezultate raziskav, skupaj s sodelavci, objavljala v mednarodnih revijah in o njih redno poročala na domačih in mednarodnih srečanjih. Veliko se je ukvarjala tudi s strokovnim delom, v sodelovanju s slovensko industrijo in vedno na področju gliv. Na začetku, v 60-tih letih, so uvajali submerzne fermentacijske postopke za proizvodnjo različnih produktov, kot so citronska kislina, riboflavin, kasneje renin in različni glivni encimi. Sodelovala je, med drugim, s Tovarno organskih kislin, Ilirska Bistrica, tovarno zdravil Krka, Pivovarno Laško, kar je vodilo do uvedbe prve čiste kulture kvasovk v pivovarstvu v Sloveniji in do razvoja postopka za proizvodnjo aktivnega suhega pekovskega kvasa in za proizvodnjo semena šampinjonov. Svojo odprtost in pripravljenost na sodelovanje je izkazala tudi z vodenjem v 80-tih letih dveh ameriških projektov in sicer za United States Department of Agriculture in za National Science Foundation in evropskega projekta za International Atomic Energy Agency, kar je bila v tistih časih še precejšnja redkost.

Pomemben del znanstvene dejavnosti predstavlja tudi njeno vodenje Mikrobiološke zbirke Kemijskega Inštituta Boris Kidrič, ki jo je leta 1945 ustanovila dr. Marta Blinc. Zbirko je širila z novimi kulturami, izoliranimi doma ali pridobljenimi iz tujine. Omeniti velja izolacijo in opis nove vrste kvasovke iz odpadkov tovarne papirja, ki je dobila ime po Ljubljani - *Pichia labacensis*. V tem času je Mikrobiološka zbirka MZKI postala prva slovenska zbirka okviru evropskega združenja za mikrobiološke zbirke ECCO (European Culture Collections Organisation) in svetovne organizacije – WFCC. Članstvo MZKI v ECCO je okronala z organiziranjem srečanja ECCO v Gozdu Martuljku (1995). Za svoje delo je dobila dva pomembna priznanja: 1983 Nagrado Sklada Borisa Kidriča in 1990 Nagrado Sklada Borisa Kidriča za izume in izboljšave.

Prof. Aleksa Cimerman je imela rada ljudi in rada je tudi poučevala, zato je tekom cele kariere ohranila stike z UL. Leta 1985 je na Biotehniški fakulteti pridobila naziv redne profesorice za področje mikrobiologije. Vseskozi je z veseljem sodelovala s študenti, tudi kot mentorica pri mnogih doktoratih, magisterijih in diplomah.

Svojo družabnost in pripadnost stroki je izpričevala tudi preko delovanja v SMD. Že takoj na začetku službene poti se je včlanila v Jugoslovansko mikrobiološko društvo, od leta 1958 dalje v Sekcijo LR Slovenije., ki je 1963 postala samostojno Slovensko mikrobiološko društvo – SMD. Prof. Cimermanova je dvakrat prevzela vodenje SMD, od 1980 – 1981 in nato še od 1989 do 1992. Od 1962 dalje je bila članica mikrobiološke terminološke komisije pri SMD in sodelovala je tudi pri izdaji Slovenskega mikrobiološkega slovarja (1994),. Delovanje v terminološkem društvu

SMD je vodilo do članstva v botanični terminološki komisiji pri SAZU, v kateri je prevzela področje terminologijo gliv. SMD se ji je leta 1996 zahvalilo za sodelovanje v obliki Priznanja.

Prof. dr. Cimerman Aleksa ni bila samo uspešna znanstvenica, profesorica in vodja raziskovalnega dela na MZKI, predvsem je bila človek, ki ga je življenje izredno preizkušalo in, ki je vsem tragedijam navkljub ohranila vedrino in pozitivnost. Zelo kmalu je izgubila moža, še pred svojim 40 letom, in ostala sama s tremi sinovi. Da bi bila mera polna, ji je usoda vzela še najstarejšega sina, študenta prvega letnika medicine. Tudi to življenjsko tragedijo je sprejela in delala in živela dalje. Veliko utehe je našla v veri. Z dvignjeno glavo in zaupanjem v dobro je ohranjala nasmeh in prijazne besede ter iskala izpolnitev v majhnih stvareh.

Prof. dr. Cimerman Aleksa bo vsem, ki smo imeli srečo, da smo jo poznali, ostala v spominu kot izjemno topla in prijazna oseba, ki ni nikoli sodila drugih in o njih mislila slabo, vseskozi je ohranjala toplino in prijaznost. Tudi v trenutkih največje stiske. Z zgovornostjo in humorjem nam je približevala svet, v katerem se vse dobro konča in v katerem je zlo vedno premagano.

Nina Gunde - Cimerman